

BOSHLANG‘ICH SINFLARDA 4 K MODELI ASOSIDA DARS O‘TISHNING AFZALLIKLARI

Artiqbayeva Zeboxon Tuxtabayevna

Sirdaryo viloyati Guliston tumani 2-umumiy o‘rta ta’lim maktabi

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

Annotatsiya: 4K modeli (Kreativlik, Kritik fikrlash, Kommunikatsiya va Hamkorlik) boshlang‘ich sinflarda dars o‘tish jarayonida qo‘llanilishi, o‘quvchilarning o‘zlarini ifoda etishlari va o‘zaro muloqot qilishlari uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Ushbu maqolada 4K modelining boshlang‘ich sinflarda dars o‘tishdagi afzalliklari haqida so‘z yuritamiz.

Kalit so‘zlar: boshlang‘ich sinf, ta’lim jarayoni, hamkorlik ko‘nikmalari, kreativlik, kritik fikrlash, model.

Аннотация: Модель 4К (Творчество, Критическое мышление, Коммуникация и Сотрудничество) используется в учебном процессе в начальных классах и создает широкие возможности для самовыражения и взаимодействия учащихся. В этой статье мы поговорим о преимуществах модели 4К для обучения в начальных классах.

Ключевые слова: начальная школа, учебный процесс, навыки сотрудничества, творчество, критическое мышление, модель.

Abstract: The 4K model (Creativity, Critical Thinking, Communication and Collaboration) is used in the teaching process in elementary grades, and creates ample opportunities for students to express themselves and interact. In this article, we will talk about the advantages of the 4K model for teaching in primary classes.

Key words: elementary school, educational process, cooperative skills, creativity, critical thinking, model.

KIRISH.

Boshlang‘ich sinflarda ta’lim jarayoni o‘quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun muhim poydevor yaratadi. Ushbu bosqichda o‘quvchilarning qobiliyatlarini rivojlantirish, ularning ijodiy fikrlash, kritik fikrlash, kommunikatsiya va hamkorlik ko‘nikmalarini shakllantirish juda muhimdir. 4K modeli (Kreativlik, Kritik fikrlash, Kommunikatsiya va Hamkorlik) bu jarayonda samarali yondashuv sifatida ajralib turadi. 4K modeli asosida dars o‘tish, boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga nafaqat bilim berish, balki ularning shaxsiy rivojlanishiga ham katta hissa qo‘shadi. Ushbu model, o‘quvchilarning o‘z fikrlarini ifoda etish, muammolarni hal qilish va bir-birlari bilan samarali muloqot qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Boshlang‘ich sinflarda 4K modelini qo‘llash, o‘quvchilarning darslarga bo‘lgan qiziqishini oshiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi va o‘zaro hamkorlikni

rivojlantiradi. Bu, o'quvchilarning o'z-o'zini anglashlari, ijodiy fikrlashlari va jamoada ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. Shu sababli, 4K modeli asosida dars o'tish, boshlang'ich sinf o'quvchilarining ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishda muhim ahamiyatga ega.[6]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI.

4K modelining birinchi elementi — kreativlik. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarga ijodiy fikrlash va yangi g'oyalarni ishlab chiqish imkoniyatini berish, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi. O'qituvchilar, o'quvchilarga turli vazifalar va loyihalar berish orqali ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini oshirishlari mumkin. Masalan, o'quvchilar o'z hikoyalarini yozish, rasm chizish yoki loyiha tayyorlash orqali kreativliklarini namoyon etishlari mumkin. Kritik fikrlash, o'quvchilarga muammolarni hal qilish va qarorlar qabul qilishda yordam beradi. 4K modeli asosida dars o'tishda, o'qituvchilar o'quvchilarga turli vaziyatlarni tahlil qilish, fikrlarini asoslash va muammolarni hal qilish uchun strategiyalar ishlab chiqish imkoniyatini berishlari kerak. Bu, o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini oshiradi va ularni mustaqil fikrlovchi shaxslar sifatida rivojlantiradi. Boshlang'ich sinflarda kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish, o'quvchilarning o'z fikrlarini aniq va ravon ifodalashlariga yordam beradi. 4K modeli asosida dars o'tishda, o'qituvchilar o'quvchilarga guruhli muhokamalar, taqdimotlar va rolli o'yinlar orqali muloqot qilish imkoniyatini berishlari kerak. Bu, o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish qobiliyatini oshiradi va ularni ijtimoiy hayotga tayyorlaydi. Hamkorlik, o'quvchilarning birgalikda ishlash va jamoa sifatida muvaffaqiyatga erishish qobiliyatini rivojlantiradi. 4K modeli asosida dars o'tishda, o'qituvchilar o'quvchilarga guruhli loyihalar va vazifalar berish orqali hamkorlikni rag'batlantirishlari mumkin. Bu, o'quvchilarning bir-birlari bilan fikr almashishlari, birgalikda ishlashlari va jamoaviy ruhni rivojlantirishlariga yordam beradi.[2]

4K modeli asosida dars o'tishning afzalliklari o'quvchilarning ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi. O'quvchilar faol ishtirok etish, ijodiy vazifalar bajarish va guruhli muhokamalar o'tkazish orqali ta'lim jarayonida yanada faol bo'lishadi. Bu, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ta'lim jarayonini qiziqarli qiladi. Bundan tashqari, 4K modeli o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. O'quvchilar o'z qobiliyatlarini anglash, o'z fikrlarini ifoda etish va o'zaro muloqot qilish orqali o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. 4K modelining yana bir muhim jihati, zamonaviy ta'lim talablariga mos kelishidir. O'quvchilar kelajakda muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarga ega bo'lishadi. Bu, ularning global dunyoda raqobatbardosh bo'lishlariga yordam beradi.[1]

4K modeli asosida dars o'tishning natijalari quyidagilardan iborat.

Darslar qiziqarli va faol o'tkazilganda, o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishi oshadi. O'quvchilar ijodiy, kritik fikrlash, kommunikatsiya va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradilar. O'quvchilar o'z qobiliyatlarini anglash va o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. O'quvchilar zamonaviy ta'lim talablariga mos keladigan ko'nikmalarga ega bo'lishadi, bu esa ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun muhimdir. Boshlang'ich sinflarda 4K modeli asosida dars o'tish, o'quvchilarning ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va rivojlantiruvchi qilishga yordam beradi. Ushbu model, o'quvchilarning ijodiy, kritik fikrlash, kommunikatsiya va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun muhim poydevor yaratadi. 4K modelini qo'llash, o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi va ularni kelajakda muvaffaqiyatli insonlar bo'lishlariga tayyorlaydi.[4]

XULOSA.

Boshlang'ich sinflarda 4K modeli asosida dars o'tish, o'quvchilarning kreativlik, kritik fikrlash, kommunikatsiya va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan samarali yondashuvdir. Ushbu model, o'quvchilarning o'zlarini ifoda etishlari, muammolarni hal qilishlari va bir-birlari bilan samarali muloqot qilishlariga yordam beradi. Natijada, o'quvchilar nafaqat bilim olishadi, balki kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lishlari uchun zarur ko'nikmalarni ham egallaydilar. 4K modeli, boshlang'ich ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Toshpulatova Sh.O. O'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish. Ped.fan.bo'yicha falsafa doktori (PhD) diss.avtor.-T., 2018, 26 b.
2. To'raqulov X.A. Boshlang'ich ta'limda innovasion yondashuvlar qilishning ijtimoiy jihatdan zarurligi // Boshlang'ich ta'limda innovasion texnologiyalar: muammolar, yechimlar: Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari.-Jizzax, 2006.- III qism.-B.153-157.
3. Drapeau Patti. Sparking student creativity (practical ways to promote innovative thinking and problem solving). - Alexandria - Virginia, USA: ASCD, 2014. - p. 260
4. Агабабян А. Р., Арутюнян Н. Д. К вопросу взаимосвязи креативности с личностными характеристиками // Ананьевские чтения, 2007: Материалы научно-практической конференции. СПб., 2007. С. 598-599.
5. Алейников А.Г. О креативной педагогике / А.Г. Алейников // Вестник высшей школы. - 2009. - №12. - С. 29-34.
6. Андреев В.И. Педагогика творческого саморазвития. Инновационный курс. - Казань: Изд-во КГУ, 1996. - 566 с.
7. "Boshlang'ich sinflarda o'qitishning zamonaviy metodikasi" dasturi doirasida trening ishtirokchisi qo'llanmasi. -T.: 2023.